

ประวัติของหน่วยผึ่งทะเล

ตอนที่ ๑

พ.ต.รุ่ง ประชาชนากู

หน่วยผึ่งทะเล คือ กองพันก่อสร้างแห่งกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา มีประวัติศาสตร์การปฏิบัติงานตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยได้ดำเนินการก่อสร้างฐานทัพเรือ การก่อสร้างทางและสนามบินหลายพันไมล์ และการก่อสร้างอื่นๆ ในเขตยุทธบริเวณ

คำขวัญอย่างเป็นทางการของหน่วยผึ่งทะเล คือ “Construimus, Batuimus” หมายถึง “ก่อสร้างไปรอบไป” ส่วนคำขวัญอย่างไม่เป็นทางการ คือ “Can Do” หมายถึง “ทำได้”

ในเดือนธันวาคม ๑๙๔๑ สหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยมีการวางกำลังทางทะเลทั้งใหม่หาสมุทรแอตแลนติกและมหาสมุทรแปซิฟิก พลเรือโท Ben Moreell เจ้ากรมยุทธโยธาทหารเรือได้เสนอให้จัดตั้งกองพันก่อสร้างทหารเรือ (Naval Construction Battalions) มีตัวย่อ คือ CB (อ่านว่า ซีบี) และต่อมาได้เรียกว่า Seabees (อ่านว่า ซีบี) ซึ่งออกเสียงเหมือนกัน Seabees แปลว่า ผึ่งทะเล อันหมายถึงผึ่งที่ช่วยกันสร้างรั้ง หรือการสร้างฐานทัพสำหรับกองทัพเรือ

เหตุผลในการจัดตั้ง มาจากการที่ฐานทัพเรือ Pearl Harbor ของสหรัฐอเมริกาถูกญี่ปุ่นบุกโจมตีโดยไม่คาดคิด จนได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก

ต้องให้ลูกเรือช่วยกันซ่อมแซมฐานทัพเรือ หน่วยผึ่งทะเลในระยะแรกได้รับการบรรจุกำลังพลจากคนงานของบริษัทก่อสร้าง และอยู่ในสังกัดของกรมยุทธโยธาทหารเรือ

เนื่องจากการบรรจุกำลังพลเน้นที่ประสิทธิภาพด้านการก่อสร้างมากกว่าด้านร่างกาย ในระยะแรกกำลังพลมีอายุเฉลี่ยที่ ๓๗ ปี ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ กองทัพเรือสหรัฐอเมริกาได้บรรจุกำลังพลในหน่วยผึ่งทะเลมากถึง ๓๒๕,๐๐๐ คน

หน่วยผึ่งทะเลสู้รบและก่อสร้างใน ๖ ทวีปมากกว่า ๓๐๐ เกาะ ในแปซิฟิก เข้าดำเนินการก่อสร้างหลังจากที่นาวิกโยธินยึดพื้นที่แล้ว โดยสร้างสนามบิน สะพาน ถนน ถึงเก็บน้ำมัน คลัง โรงพยาบาลและบ้านพัก

ในสงครามเกาหลี หน่วยผึ่งทะเลได้ส่งกำลังพลมากกว่า ๑๐,๐๐๐ คน เข้าร่วมสงคราม เข้ายึด

เมือง Incheon พร้อมกับกำลังส่วนโถมตีต้องเผชิญกับคลื่นทะเลพร้อมกับการยิงจากข้าศึก แต่หลังจากรุกคืบได้ก็ยังสามารถสร้างเส้นทางภายในหนึ่งชั่วโมงภารกิจในการยึดหัวหาดลักษณะนี้ ไม่ว่าจะในพื้นที่ใดก็ตาม หน่วยผึ่งทะเลไม่เคยได้หยุดพักถึงแม้หน่วยอื่นที่ยึดพื้นที่ได้จะหยุดพักก็ตาม หน่วยผึ่งทะเลเลี้ยงต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ต่อไป

หลังจากสงครามเกาหลี หน่วยนี้ได้รับมอบภารกิจที่แตกต่างจากภารกิจในสนามรบ ในปี ๑๙๕๓ ได้ปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยแผ่นดินไหวในประเทศกรีซ หลังจากนั้นได้ดำเนินการก่อสร้างพื้นฐานและถ่ายทอดความรู้ด้านการก่อสร้างในประเทศด้อยพัฒนาหลายประเทศ จนได้รับชื่อว่า **ทูตแห่งความช่วยเหลือ** ได้ดำเนินการก่อสร้างพื้นฐานหลายสายสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ทุรกันดาร ทีมปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน ได้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจนถึงสงครามเวียดนาม ซึ่งในสงครามเวียดนาม หน่วยผึ่งทะเลได้สนับสนุนนาวิกโยธินและทหารบกในการป้องกันการโจมตีจากข้าศึก ในขณะเดียวกันได้ก่อสร้างโรงเรียนและสาธารณูปโภค รวมทั้งการบริการด้านสุขภาพ หลังจากสงครามเวียดนาม ก็ได้ก่อสร้างซ่อมแซมฐานทัพเรือในเปอโตริโก ญีปุ่น กวม กรีซ และสเปน การปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนเน้นหนักในพื้นที่ด้านมหาสมุทรแปซิฟิกที่เป็นพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกา

ในปี ๑๙๗๑ หน่วยผึ่งทะเลเริ่มงานก่อสร้างในยามปกติที่ Diego Garcia เกาะเล็กๆ ในมหาสมุทรอินเดีย โครงการใช้เวลา ๑๑ ปี มูลค่า ๒๐๐ ล้านดอลลาร์ เป็นการก่อสร้างอุ้งจอดเรือและคลังเก็บสิ่งอุปกรณ์ที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งต่อมาได้ใช้ประโยชน์อย่างมากในสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งที่ ๑

ในระหว่างสงครามอ่าวเปอร์เซียนั้นหน่วยผึ่งทะเลมีกำลังพลประมาณ ๕,๐๐๐ คน ในตะวันออกกลางซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในซาอุดีอาระเบีย ดำเนินการก่อสร้าง

ค่ายทหาร จำนวน ๑๐ แห่ง สำหรับกำลังพล ๔๒,๐๐๐ นาย โรงเลี้ยง จำนวน ๑๔ แห่ง และลานจอดเครื่องบินมากกว่า ๖๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร

เครื่องหมายทางทหารสำหรับหน่วยผึ่งทะเลจะเรียกว่า เครื่องหมายสงครามการรบแบบผึ่งทะเล (Seabee Combat Warfare Badge - SCW) ผู้มีสิทธิประดับเครื่องหมาย คือ กำลังพลทุกระดับที่ผ่านการฝึกและบรรจุในหน่วยต่างๆ ของกองกำลังก่อสร้างทหารเรือ (Naval Construction Force - NCF) ได้แก่

๑. กองพันก่อสร้างเคลื่อนที่ทหารเรือ (Naval Mobile Construction Battalions - NMCB)
๒. กองพันก่อสร้างสะเทินน้ำสะเทินบก (Amphibious Construction Battalions - ACB)
๓. หน่วยซ่อมบำรุงกองพันก่อสร้าง (Construction Battalion Maintenance Units - CBMU)
๔. หน่วยสนับสนุน (Naval Construction Force Support Units - NCFSU)
๕. ทีมก่อสร้างใต้น้ำ (Underwater Construction Teams - UCT)

หน่วยผึ่งทะเลเรียกกำลังพลว่า ทหารก่อสร้าง แต่งกายชุดสีฟ้า

มีหน่วยฝั่งทะเลที่พิเศษอยู่ ๒ หน่วย คือ หน่วยฝั่งทะเลที่สนับสนุนกระทรวงการต่างประเทศ โดยมีหน้าที่ดูแลสถานทูตและสถานกงสุลต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะรับคำสั่งจากกระทรวงการต่างประเทศโดยตรง และอีกหน่วยหนึ่ง คือ หน่วยฝั่งทะเลที่สนับสนุนประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา มีสถานที่ทำงานภายใน Camp David ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ค่อนข้างแปลกที่หน่วยทหารจะถูกควบคุมและสั่งการโดยหน่วยงานพลเรือน

ในปัจจุบันมีกำลังพลในหน่วยฝั่งทะเล ประมาณ ๑๗,๐๐๐ คน ประจำการและเป็นกองหนุนอยู่ในกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา

การก่อสร้างฐานทัพเรือในพื้นที่ห่างไกล

จุดกำเนิดของหน่วยฝั่งทะเล คือ การซ่อมแซมฐานทัพเรือ Pearl Harbor ที่มีลักษณะสู้ไปก่อสร้างไป แต่ลักษณะเช่นนี้ก็เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ของอียิปต์ กรีก และโรมัน และในสหรัฐอเมริกา ก็เคยมีประวัติศาสตร์การก่อสร้างไปรบไปมาก่อนเช่นเดียวกัน

ในประวัติศาสตร์ของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี ๑๘๑๒ - ๑๘๑๔ สหรัฐอเมริกาได้ส่งเรือ Essex มี นาวาเอก David Porter เป็นผู้บังคับการเรือประจำการในมหาสมุทรแปซิฟิก มีหน้าที่คอยจับกุมเรือของอังกฤษที่รุกราน่านน้ำ ทำให้อังกฤษต้องส่งกองเรือมาปราบเรือ Essex เมื่อนาวาเอก David Porter ทราบข่าวจึงวางแผนการรบกับกองเรืออังกฤษ ได้วางแผนสร้างฐานทัพเรือที่เกาะ Marquesas โดยใช้กลาสีเรือและชนพื้นเมืองในการสร้างฐานทัพเรือ ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย เช่น outhouse เรือบ้านพัก ร้านค้า เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการก่อสร้างฐานทัพเรือ ชนพื้นเมืองบางเผ่าได้บุกโจมตีการก่อสร้าง

ทำให้กลาสีเรือต้องวางเครื่องมือช่าง จับอาวุธป้องกัน การโจมตีจากชนพื้นเมือง ซึ่งเหตุการณ์การโจมตีเกิดขึ้นหลายครั้ง แต่ในที่สุดก็สามารถสร้างฐานทัพได้สำเร็จ พร้อมกับสร้างเรือรบเพิ่มขึ้นได้อีกหนึ่งลำ

นาวาเอก David Porter ได้นำเรือรบสองลำ เข้าต่อสู้กับกองเรืออังกฤษ แต่พ่ายแพ้ถูกจับเป็นเชลยศึก แต่เขาก็สร้างประวัติศาสตร์ที่ได้นำกลาสีเรือก่อสร้างไปและรบไป

กรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง)

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๑ กองทัพเรือสหรัฐอเมริกาได้บรรจุคนงานก่อสร้างจำนวนมาก เพื่อช่วยก่อสร้างตามแนวชายฝั่งทะเล และได้ก่อตั้งกรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง) ณ สถานีฝึกทหารเรือเมือง Great Lakes รัฐ Illinois ในปี ๑๙๑๗ มีหน้าที่ฝึกคนงานก่อสร้างให้ทำหน้าที่เป็นทหารก่อสร้าง

เมื่อสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ อย่างเต็มตัว ความต้องการคนงานก่อสร้างมีมากขึ้น จาก ๒๐,๐๐๐ คน เป็น ๕๐,๐๐๐ คน ในขณะนั้นงานก่อสร้างส่วนใหญ่มักดำเนินการโดยผู้รับเหมาพลเรือน แต่กองทัพเรือสหรัฐอเมริกาได้พิจารณาขยายกำลังให้เพียงพอ และต้องการกำลังพลที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน จึงได้คัดเลือกพลเรือนที่มีความสามารถและคุณลักษณะทางทหารมาฝึก ในขั้นแรกได้ฝึกความเป็นทหาร และในขั้นที่สองคือฝึกการก่อสร้าง ในตอนต้นมีกำลังพลในกรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง) จำนวน ๑,๕๐๐ คน แบ่งเป็น ๓ กองพัน โดยงานแรกที่ก่อสร้าง คือ การก่อสร้าง Camp Paul Jones อันเป็นสถานีฝึกทหารก่อสร้าง

กรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง) สามารถก่อสร้าง Camp Paul Jones ได้แล้วเสร็จใน ๓ เดือน จากเดือน

ตุลาคม-เดือนธันวาคม ๑๙๑๗ ในต้นปี ๑๙๑๘ ได้ขยายเป็น ๕ กองพัน

ในช่วงปี ๑๙๑๗ - ๑๙๑๘ กำลังพลบางส่วนจากกรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง) ได้ถูกส่งไปปฏิบัติงานในประเทศฝรั่งเศสเพื่อก่อสร้างทางรถไฟ ฐานทัพอากาศ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุดลงในปี ๑๙๑๘ พร้อมกับ กรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง) ซึ่งไม่ได้รับการจัดตั้งเป็นหน่วยกำลังรบอย่างเป็นทางการ เป็นเพียงหน่วยการฝึกเตรียมกำลังเท่านั้น

การวางแผนในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ และสงครามโลกครั้งที่ ๒

ถึงแม้กรมที่ ๑๒ (ก่อสร้าง) จะถูกยุบลงไปหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ แต่แนวความคิดดังกล่าวก็ยังเป็นความฝันของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกาอยู่เสมอ ในช่วงปี ๑๙๓๐ กรมยุทธโยธาทหารเรือ ได้วางแผนก่อสร้างกองพันก่อสร้างทหารเรือ แต่แนวความคิดดังกล่าวก็ไม่เป็นผลในทันที ในปี ๑๙๓๔ แนวคิดการจัดตั้ง

กองพันก่อสร้างทหารเรือได้รับการยอมรับ โดยในปี ๑๙๓๕ ได้รับการบรรจุในแผนการสงคราม

แต่อย่างไรก็ตาม กองพันก่อสร้างทหารเรือยังเป็นเพียงแนวคิดและชื่อเท่านั้น รายละเอียดของแผนการการปฏิบัติยังไม่มี จุดอ่อนที่สำคัญ คือ การควบคุมสั่งการกองพันก่อสร้างทหารเรือ ซึ่งการควบคุมสั่งการมีสองส่วน คือ ส่วนการรบ ควบคุมสั่งการโดยนายทหารเรือ แต่ส่วนการก่อสร้าง ควบคุมสั่งการโดยนายทหารเรือที่เป็นวิศวกรโยธา ซึ่งในทางทหารแล้วถือว่าขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา ทำให้เป็นไปไม่ได้ในการปฏิบัติ และยังไม่มีแบบการฝึกเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ในแผนการสงครามมีกองพันก่อสร้างทหารเรือลำพังเพียงหน่วยเดียว ไม่มีหน่วยสนับสนุนอื่นๆ แต่เมื่อใกล้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ รายละเอียดต่างๆ ได้ถูกใส่ใจ และทำให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ในฤดูร้อน ปี ๑๙๔๑ ฐานทัพเรือขนาดใหญ่ที่ Guam, Midway, Wake, Pearl Harbor, Iceland, Newfoundland, Bermuda, Trinidad, และที่อื่นๆ ได้ถูกสร้างขึ้น ซึ่งกรมยุทธโยธาทหารเรือ ได้จัดตั้งกองร้อยอำนวยการก่อสร้างขึ้น เพื่อควบคุมการก่อสร้างฐานทัพที่ผู้รับเหมาพลเรือนเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งกองร้อยดังกล่าวมีขีดความสามารถในการออกแบบ ตรวจสอบ และอำนวยการก่อสร้าง ปฏิบัติงานร่วมกับผู้รับเหมาพลเรือน แต่ละกองร้อยประกอบด้วยนายทหาร จำนวน ๒ คน และกำลังพล จำนวน ๔๔ คน ซึ่งทุกคนไม่ได้ทำงานก่อสร้างจริงๆ เป็นงานอำนวยการและกำกับดูแลมากกว่า

ปีที่ปรากฏในบทความนี้เป็นปี ค.ศ. หากต้องการแปลงเป็นปี พ.ศ. ให้เอา ปี ค.ศ. บวกด้วย ๕๔๓ ก็จะเป็นปี พ.ศ. เช่น ปี ค.ศ. ๑๘๑๕ = ปี พ.ศ. ๑๘๑๕ + ๕๔๓ = ปี พ.ศ. ๒๓๕๘ เป็นต้น

ทการช่าง การก่อสร้างที่ไม่เคยสิ้นสุด

ศุภกร

ตอน ซอยหมอเหล็ง

ความเป็นมา ซอยหมอเหล็งเป็นซอยเล็กๆ ซอยหนึ่งในหลายพันซอยที่มีที่ตั้งอยู่ถนนราชปรารภ ใกล้กับอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ กรุงเทพมหานคร เมืองฟ้าอมรของหลายๆ คน ที่นั่นเป็นแหล่งที่อยู่ของชุมชนกึ่งสลัมหาเช้ากินค่ำ มีผู้คนหลากหลายอาชีพอาศัยอยู่ ซอยหมอเหล็งมีประวัติความเป็นมาอย่างไรนั้น ผมพยายามหาข้อมูลแต่ยังหาไม่เจอ แต่ถ้าให้เดาน่าจะเป็นบุคคลที่สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน จนเป็นที่นับถือของคนแถวนั้นแล้วนำมาตั้งเป็นชื่อซอย เหมือนกับสถานที่ต่างๆ หลายๆ ที่

ซอยหมอเหล็งมีความสำคัญอย่างไร ทำไมหน่วยทหารช่างจึงได้รับมอบภารกิจให้เข้าดำเนินการก่อสร้างถนนอย่างเร่งด่วน ทุกท่านคงนึกสงสัยและอยากรู้ขึ้นมาแล้วใช่ไหมครับ เพื่อขจัดความสงสัย ผมขอเฉลยเลยก็แล้วกัน ซอยนี้ เป็นที่อยู่ของ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ท่านเป็นคนที่มีความสุขุม ออกแนวค่อนข้างเงียบ พูดน้อยต่อแขก เป็นนักกฎหมาย มีความเป็นอยู่อย่างสมถะ กล่าวมาขนาดนี้แล้วทุกคนคงพอที่จะเดาออกแล้วใช่ไหมครับว่าเป็นใครไปไม่ได้นอกจากนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีคนที่ ๒๐ ของไทย

บ้านของท่านเป็นบ้าน ๒ ชั้น ครึ่งไม้ครึ่งตึก ตามแบบการก่อสร้างบ้านเมื่อ ๔๐ - ๕๐ ปีที่แล้ว อาณาบริเวณบ้านประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ ตารางวา เห็นจะได้ ในบ้านผมเห็นคนพักอาศัยเพียงไม่กี่คน ส่วนใหญ่เป็นการ์ดที่คอยดูแลเรื่องความปลอดภัยให้กับท่าน เกือบทุกวันผมจะเห็นท่านนายกฯ ออกเดินทางไปทำงานแต่เช้า ส่วนเวลากลับไม่แน่นอน ถนนในซอยหมอเหล็ง ก่อนหน้าที่จะมีการก่อสร้างนั้นมีสภาพแย่ การเดินทางผ่านเข้าออกค่อนข้างลำบาก เนื่องจากเป็นซอยที่แคบและมีผู้คนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นจนเป็นชุมชนแออัด และคงเป็นด้วยสาเหตุนี้ จึงให้มีการปรับปรุงเพื่อให้ท่านนายกฯ ได้รับความสะดวกในการเดินทางผ่านเข้าออกโดยใช้พื้นที่ได้ทางด่วนซึ่งเป็นพื้นที่ว่างนำมาก่อสร้างเป็นถนน

งานที่ดำเนินการ การก่อสร้างถนนซอยหมอเหล็งนั้น เป็นการตัดถนนใหม่เพื่อเชื่อมถนนราชปรารภกับซอยหมอเหล็ง ลักษณะเป็นถนนผิวแอสฟัลต์ติกคอนกรีต จำนวน สองช่องจราจร ความกว้างผิวจราจร ช้างละ ๔ เมตร ยาว ๘๐๐ เมตร ทางเท้า ค.ส.ล. ช้างละ ๑.๒๐ เมตร พร้อมสะพานข้ามคลอง

๑ แห่ง ระยะเวลาดำเนินการ ๓๐ วัน มีการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นเจ้าของงาน จุดก่อสร้างเป็นพื้นที่ใต้ทางด่วนที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ เมื่อก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วจะอำนวยความสะดวกให้กับชุมชนในซอยหมอเหล็ง สามารถเดินทางผ่านเข้าออกเชื่อมกับถนนราชปรารภได้โดยตรงไม่ต้องลัดเลาะ อ้อมไปออกทางอื่น

ผมไปก่อสร้างครั้งนี้ในฐานะผู้บังคับหมวดก่อสร้าง ติดสอยห้อยตาม ผมร้อยออกไป โดยก่อนหน้านี้ ได้เดินทางมาสำรวจพื้นที่ล่วงหน้าเพื่อประเมินสถานการณ์ในการก่อสร้าง หากจุดก่อสร้างที่ปักและแหล่งวัสดุในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินการ เมื่อเข้ามาในพื้นที่แล้วสามารถก่อสร้างได้เลย การสำรวจใช้เวลาครึ่งวันก็แล้วเสร็จ เราเลือกพื้นที่ใต้ทางด่วนซึ่งเป็นแพล้นปูนเก่า ติดกับคลองสามเสนเป็นจุดก่อสร้างที่ปัก ซึ่งขณะนั้นน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณใกล้เคียง แต่เราจำเป็นต้องเลือกเพราะไม่มีที่อื่นอีกแล้ว มีที่ว่างเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่สามารถปลูกก่อสร้างที่ปักได้ ส่วนเรื่องแหล่งวัสดุมีปัญหาเรื่องการขนส่ง ซึ่งเราต้องนำไปวางแผนรองรับและเตรียมการให้เสร็จก่อนที่จะเดินทางมาก่อสร้าง

หลังจากสำรวจเสร็จสิ้นแล้ว เราได้กลับไปเตรียมการ เมื่อทุกอย่างพร้อม ก็จัดกำลังพลและเครื่องมือช่าง เดินทางเข้าพื้นที่โดยไม่ชักช้าเนื่องจากระยะเวลาก่อสร้างมีน้อย เมื่อมาถึงเราได้เริ่มงานกันทันที ผมแบ่งงานให้ลูกน้องทำออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งปรับปรุงที่ปัก อีกส่วนหนึ่งเริ่มปฏิบัติงานก่อสร้าง

งานก่อสร้างถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น เป็นงานที่มีความยาก ไม่เหมือนกับการก่อสร้าง

ในต่างจังหวัด เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อ และมีผลกระทบ ปัจจัยแรกเป็นปัจจัยด้านวิศวกรรม ซึ่งลักษณะของดินเดิมเป็นดินที่มีค่า cbr ต่ำ (เป็นดินเลน) การก่อสร้างต้องมีการออกแบบโครงสร้างตัวถนนตามสภาพดินและสภาพการจราจร ปัจจัยต่อมาเป็นเรื่องระบบสาธารณูปโภคที่อยู่ทั้งบนดินและใต้ดิน ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นชุมชนแออัด ระบบสาธารณูปโภคไม่มีการจัดการวางระบบที่ดี ไม่สามารถกำหนดจุดที่แน่นอนได้ ปัจจัยที่สามเป็นเรื่องการรูกู้ล่าของชุมชนในพื้นที่ใต้ทางด่วน มีการปลูกสร้างบ้านเรือนล้ำเข้ามาในเขตพื้นที่ก่อสร้างและบางจุดยังมีเรื่องฟ้องร้องกันยังไม่จบ ปัจจัยที่สี่เกี่ยวข้องกับการขนส่งวัสดุเข้ามาปฏิบัติงานโดยเฉพาะงานถนน การขนส่งต้องลำเลียงกันมาจากต่างจังหวัดผ่านเข้ามาในพื้นที่ชั้นในของกรุงเทพฯ มีการจำกัดเวลาวิ่ง ซึ่งมีปัญหาตามมามากมายทั้งเรื่องการขนส่งวัสดุล่าช้า และเรื่องอุบัติเหตุ

ปัจจัยต่างๆ ที่ผมได้กล่าวมานั้นมีผลกระทบต่องานก่อสร้างทั้งในแง่ของระยะเวลาในการก่อสร้าง มาตรฐานงานก่อสร้าง รวมถึงงบประมาณการก่อสร้าง ทำให้งานเกิดความล่าช้าและมีอุปสรรคตามมาอยู่เสมอ การปฏิบัติงานต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากถนนอยู่ติดกับชุมชน และมีพื้นที่ในการดำเนินการจำกัดอย่างมาก จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยครั้ง

ผมประสบปัญหาจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มาโดยตลอด ปัญหาใหญ่คืองานก่อสร้างตัวถนนเนื่องจากวัสดุที่ประมาณการเอาไว้มีความหนาของชั้นวัสดุไม่เพียงพอต่อการรับน้ำหนักบรรทุกของเครื่องมือหนักได้ ทำให้เมื่อลงหินคลุกไปแล้ว ถนนเกิดการ

ชำรุดซึ่งต้องทำการแก้ไข ทำให้สิ้นเปลืองวัสดุ กระทบต่องบประมาณในการก่อสร้าง นอกจากนี้บางจุดเป็นบ่อขยะ ซึ่งก่อนการสร้างต้องลอกเอาขยะออกก่อน ไม่เช่นนั้นจะเป็นปัญหาเรื่องการชำรุดของถนนเกิดขึ้น เนื่องจากการยุบตัวของขยะ ตรงนี้ไม่มีการประมาณการเอาไว้ ผมแก้ปัญหาโดยเอาเศษคอนกรีต (จุดใกล้ๆ มีแผ่นปูนเก่าที่มีเศษคอนกรีตอยู่) ลงไปอัดรองพื้นก่อน แล้วดำเนินการในชั้นหินคลุกต่อไป วิธีนี้เป็นวิธีที่ค่อนข้างเสี่ยงเนื่องจากเศษคอนกรีตบางชิ้นมีขนาดใหญ่อาจจะส่งผลกระทบต่อกรยุบตัวของฐานทางในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ผมเห็นว่าดีที่สุดแล้วในขณะนั้น

นอกจากปัญหาเรื่องงานก่อสร้างแล้ว ปัญหาอื่นๆ จากปัจจัยอีกหลายด้าน ตามที่ผมกล่าวมาข้างต้นส่งผลกระทบต่องานเช่นกัน โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่ในซอยหมอเหล็ง ชีวิตประจำวันของพวกเขาทำให้ผมต้องแก้ปัญหาตลอด ในทุกเช้าจะมีการค้าขายเป็นตลาดเล็กๆ ตรงจุดที่เราทำการก่อสร้างซึ่งกว่าตลาดจะวายก็ล่วงเลยเวลาไปเกือบเก้าโมงเช้า บางวันก็มีมีอบมาชุมนุมเรียกร้องหน้าบ้านนายกฯ จำนวนคนมากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่เรื่องที่มาร้องเรียน กว่าจะเคลียร์กันได้ในแต่ละเรื่องก็เสียเวลาการก่อสร้างไปหลายวัน

ในการวางแผนการก่อสร้างนั้น มีการปรับแผนกันบ่อยครั้งตามปัจจัยที่กระทบ ผมและลูกน้องต้องทำงานกันทั้งกลางวันและกลางคืนเพื่อให้งานเป็นไปตามแผน กลางวันทำงานถนนและสะพาน กลางคืนทำงานทางเท้า โดยงานกลางคืนเราได้แรงงานชาวบ้านมาช่วย เพราะพวกเขาอยากให้งานเสร็จเร็ว และคงจะเห็นใจทหารช่างที่ทำงานกันอย่างไม่เห็นแก่

เห็นดเห็น้อย ผมสังเกตว่าทหารช่างไม่ว่าจะไปก่อสร้างที่ไหน แม้ว่าจะเป็นพื้นที่ที่มีปัญหา กับชุมชน แต่ท้ายที่สุดแล้วชาวบ้านเหล่านั้นก็กลับมาให้ความร่วมมือและรักทหารช่าง

งานก่อสร้างเสร็จสิ้นตามแผนทุกประการ การส่งมอบงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ก่อนที่จะเดินทางกลับ ชาวบ้านได้มาให้กำลังใจและขอบคุณทหารช่างที่นำความเจริญมาให้ ผมคิดว่าทุกครั้งที่พวกเขาใช้ถนนเส้นนี้ ความทรงจำที่มีต่อทหารช่างคงจะไม่ลบเลือนไปจากใจของชาวซอยหมอเหล็ง ทุกวันนี้เมื่อมีโอกาสผ่านไปแถวนั้นผมก็จะแวะเข้าไปดูถนนที่ผมได้มีส่วนร่วมในการก่อสร้างว่ายังอยู่ดีมีสุขหรือเปล่า ปรากฏว่ายังไม่มีการชำรุด ยังใช้การได้ดี และคิดว่าจะยังคงอยู่ตลอดไป

บทเรียนที่ได้จากการก่อสร้าง

๑. การประมาณราคาก่อสร้างถนนในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผู้ประมาณราคาต้องมีความละเอียดรอบคอบ และต้องเป็นผู้ที่มีความประสพการณ์ในการก่อสร้างหรือเคยผ่านงานในลักษณะเดียวกันมาก่อน เพราะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรปฏิบัติงานมีหลายปัจจัยตามที่กล่าวมาข้างต้น โดยในการประมาณราคา ต้องนำปัจจัยเหล่านั้นมาแปลงเป็นค่าก่อสร้างให้ครบทุกปัจจัย ไม่เช่นนั้นจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของงาน

๒. การก่อสร้างในพื้นที่ที่มีชุมชนอาศัยอยู่ งานด้านกิจการพลเรือน และงานประชาสัมพันธ์มีความสำคัญเป็นอย่างมากเนื่องจากบางครั้งอาจเกิดการกระทบกระทั่งกัน ถ้าหากเรามีความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้าน เขาจะเป็นพวกเดียวกับเรา ปัญหาใหญ่ก็จะกลายเป็นปัญหาเล็กน้อยไป

มองย้อนหลังผ่าน สมอ พลั่ว ขวาน

สมอ พลั่ว ขวาน (โบราณ)

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่เคารพ ตอนที่แล้ว ผมได้เล่าเรื่องการฝึกนักเรียนนายสิบรุ่นห้าร้อยให้อ่านเกี่ยวกับการฝึกของหน่วยฝึกงานกองคลังทหารช่าง นอกจากการฝึกด้านวิชาการขั้นรถยนต์บรรทุกแล้วยังได้สอดแทรกการอบรมด้านคุณธรรมให้ด้วย ผู้รับการฝึกที่ตั้งใจดีก็รับไปได้มาก ประกอบกับมีบุญกุศลดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิดก็มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ ผู้ที่ตั้งใจรับและปฏิบัติในด้านคุณธรรมดีๆ ในการดำเนินชีวิตแม้ว่าจะมีบุญกุศลที่ไม่ดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่ก็สามารถรับราชการได้เจริญรุ่งเรืองไปได้ดีดีพอสมควร แต่ยังมีบางคนที่น่าสงสาร ไม่เอาใจใส่รับการฝึก และไม่สนใจที่จะสะสมบุญกุศลในชาตินี้ ก็ไม่ค่อยเจริญก้าวหน้าเท่าที่ปรารถนาจะเป็น แต่ถ้ายังมีอายุยืนยาวต่อไปหลังเกษียณอายุราชการก็ยังมีเวลาที่จะสะสมบุญกุศลเอาไว้ใช้ในโอกาสต่อไป ย่อมเห็นธรรมที่ว่า สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม (บนไป ตามวัยของผู้สูงอายุ)

กลับมาที่การฝึกที่มีรสชาติต่อไป หลังจากที่คุณรับการฝึกขับเคลื่อนรถได้ดีพอสมควรก็เปลี่ยนสถานที่ไปใช้เส้นทางราชบุรี - จอมบึง ซึ่งมีเส้นทางที่ยาวขึ้น ให้ความตื่นเต้นแก่ผู้รับการฝึกมากขึ้น ผู้ฝึกได้ให้สัญญาแก่ผู้รับการฝึกไว้ว่าถ้าไม่เกิดอุบัติเหตุใดๆ ตลอดการฝึกก็จะพาผู้รับการฝึกขับรถไปตามเส้นทาง ราชบุรี - เพชรบุรี - หาดเจ้าสำราญ ทุกคนตื่นเต้นที่จะได้ไปเที่ยวกันแต่อนิจจา... ได้เกิดอุบัติเหตุรถชนท้ายกันเองในวันสุดท้ายของหลักสูตร เป็นกลางไม่ดี ทำให้ต้องยกเลิก

แผนการเดินทางไกลไปอย่างน่าเสียดาย อย่างไรก็ตามการฝึกได้ผลดี เป็นผลดีแก่ทางราชการ (เป็นการรายงานผลของหน่วยราชการทุกหน่วย ไม่ว่าจะป็นหน่วยทหารหรือราชการพลเรือน ไม่เคยเห็นการรายงานผลที่มีผู้รายงานผลว่า “ไม่ได้ผล” สมควรต้องปรับปรุง จริงไหมครับท่าน) ในระหว่างการฝึก ผมในตำแหน่งผู้ฝึกได้ขอพรพระและท่านเจ้าพ่อโกสีที่ไสยมงคล (ที่เป็นที่เคารพสักการะของชาว ร้อย.ช.ซ่อมบำรุงสนามมาจนตราบเท่าทุกวันนี้) ทุกๆ วันก่อนออกเดินทางไปยังสนามฝึกว่าขอให้ทุกคนที่ร่วมในการฝึกได้รับความปลอดภัย อย่าได้มีอุบัติเหตุใดๆ เลย แล้วทุกคนก็ปลอดภัย ท่านคงประทานพรให้ตามที่ขอ ใครไม่เชื่อก็อย่าลบลหู่

การฝึกหัดต่อไปก็เป็นการฝึกในด้านการซ่อมบำรุง เช่น การใช้เครื่องมือต่างๆ การจับประแจ การเรียกชื่อเครื่องมือเครื่องใช้ ชื่อของเครื่องมือช่างต่างๆ เช่น รถลากถาง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า รถเก็ลย รถตัดกวบรทุก รถบดถนน เครื่องเชื่อม เครื่องกลึง เครื่องตัด เครื่องไส เครื่องเจาะ ต้องเรียกชื่อให้ถูกต้องตามภาษาราชการ มิฉะนั้นจะเสียศักดิ์ศรีของเหล่าทหารช่าง การฝึกในด้านการซ่อมบำรุงจะหมุนเวียนผู้รับการฝึกไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อให้มีความรู้อย่างทั่วถึงทุกอย่าง แต่ความชำนาญต้องไปหาความชำนาญตามหน้าที่ที่ได้รับทราบบรรจุเข้ารับราชการ ผู้เขียนเองก็ยังคงรับหน้าที่ดูแลในด้านระเบียบวินัยอีกด้วย การที่ได้ใกล้ชิดกันระหว่างผู้ฝึกและผู้รับการฝึก

ทำให้เกิดความผูกพันเคารพนับถือ เสมือนพี่อบรม
สั่งสอนน้องฉันได้ก็ฉันนั้น และแล้วความสำเร็จในการ
ศึกษาก็มาถึง ในความเป็นครูก็พลอยดีใจ
ไปกับศิษย์ทุกคนที่สำเร็จการศึกษา มีความรู้สึกเหมือน
น้องได้รับความสำเร็จ พลอยชื่นอกชื่นใจไปด้วย แต่แล้ว
ยังไม่ทันจะผ่านพ้นไปเกิน ๒๔ ชั่วโมง ความเศร้าก็
มาเยือนกับหลายๆ ชีวิตที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง
ความเศร้าที่ว่านี้เกิดจากประมาทของคนบางคน
ทำนุผู้อ่านบางท่านอาจจะจำได้ในเรื่องที่ผมจะได้เล่าต่อ
ไปนี้ ในเช้าวันรุ่งขึ้นหลังจากสำเร็จการศึกษาได้รับ
ยศสิบตรีหยกๆ คนหนึ่งในจำนวนนั้นได้เสียชีวิตไป
โดยที่บิดามารดายังไม่ทันได้เห็นบุตรชายที่รักแต่งเครื่อง
แบบสิบตรี ไม่ทันได้มีโอกาสชื่นชมในความสำเร็จ
การศึกษาของลูก หัวใจพ่อ แม่ แทบแตกสลายเมื่อได้
รับข่าวว่า ส.ต.ลธิธิ อนันต์ ซึ่งอยู่ในรถโดยสารคันที่
ถูกรถไฟชนบนรางรถไฟก่อนเข้าเมืองเล็กน้อย มีผู้บาดเจ็บ
จำนวนมากและเสียชีวิต ๒๕ ราย หนึ่งในจำนวนผู้บาดเจ็บนั้น
ก็มีร้อยตรีเถลิงพันธุ์ เขียวเวช รวมอยู่ด้วย ถึงแม้ไม่
สาหัสเพราะลงไปกองอยู่กับพื้นรถโดยสารที่ปราศจาก
หลังคา แต่จิตใจคงตระหนกตกใจไปอีกหลายวัน
เคยมีเหตุที่รถไฟกับรถยนต์ชนกัน ณ จุดตัดนั้นมาก่อน
หลายครั้ง ครั้งนี้เป็นครั้งที่รุนแรงที่สุด เหตุที่เกิดขึ้น
ก่อนหน้านั้นไม่ได้ทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้สำนึก
ไว้เป็นอนุทวารณ์เพื่อการแก้ไขให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวอีก
อนิจจาชีวิตคนไทยช่างไม่มีคุณค่าเลย แม้เหตุการณ์
จะผ่านไปร่วมสี่สิบปี ผู้เขียนก็ยังจดจำชื่อลูกศิษย์ผู้
นี้ได้อย่างแม่นยำ ความตายไม่เคยปรานีใคร ไม่เคยมี
ใครทราบได้ล่วงหน้า ไม่ใช่ว่าคนแก่กว่าจะต้องถึง
แก่ความตายก่อนคนที่มีอายุน้อยกว่า ขออย่าได้
ประมาทนะครับ ทำทุกสิ่งให้ถึงพร้อมด้วยความดีจะได้
มีสมบัติติดตัวไปไว้ใช้ต่อไปในภายหน้า ผู้ใต้บังคับ
บัญชาถึงแก่กรรมก็ไม่พ้นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะ
ต้องดำเนินการช่วยเหลือจัดการทุกสิ่งทุกอย่าง บิดา

มารดาของเขายู่จังหวัดห่างไกลกว่าจะเดินทางมาถึงก็
คงไม่ทันการ ผู้บังคับบัญชาก็เป็นผู้จัดการศพแทนบิดา
มารดาเสมือนเป็นบิดามารดาเสียเอง ตั้งแต่ไปเยี่ยมศพ
จัดยานพาหนะไปรับศพจากโรงพยาบาลราชบุรีไปวัด
ท้ายเมือง จัดการทำโลงศพมาใส่ศพและดำเนินพิธีสวด
พระอภิธรรมให้สมเกียรติ ด้วยเงินส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา
และพี่น้องในกองร้อยทหารช่างซ่อมบำรุงสนาม
ร่วมทำบุญด้วย และไปร่วมงานศพตั้งแต่รดน้ำศพ
จนถึงเวลาสวดพระอภิธรรมทุกคืน จนกระทั่ง
พิธีฌาปนกิจในวาระสุดท้าย พ่อแม่ฉันไม่ต้องพูดถึงว่า
จะเศร้าโศกเสียใจเพียงใด ความดีใจที่ลูกจบการศึกษา
ออกมารับราชการ มีเงินเดือน จะได้เป็นลูกคนหนึ่งของ
ครอบครัว เป็นความหวังที่แจ่มใสขึ้นเมื่อวันที่ลูกจะ
สำเร็จการศึกษาใกล้เข้ามาทุกทีๆ นับวันที่ลูกจะได้รับยศ
เป็นสิบตรี หวังว่าลูกจะได้ก้าวหน้าต่อไป มียศสูงขึ้น
เป็นหน้าเป็นตาของครอบครัว แต่แล้วความหวังก็ได้
พังทลายลงโดยสิ้นเชิง เป็นความเศร้าที่สุดจะบรรยาย
ได้ ผู้เขียนได้ปลอบใจให้คลายเศร้าโศกลงได้บ้าง
แต่การจัดการศพให้สมเกียรติก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้าง
ความภูมิใจให้ครอบครัวของเขาที่จะลดหรือคลายความ
เศร้าโศกลงไปได้บ้าง และพวกเราได้ภาวนาให้บุญกุศล
ที่ผู้ชายชนม์ได้กระทำมาแล้วและที่พวกเราได้ร่วมกระทำ
ให้เขา เป็นพลบค่ำจัญให้ดวงวิญญาณของเขาไปสู่สุคติ
ในสัมปรายภพเทอญ

ความเป็นหนึ่งเดียวกันในหมู่ทหารที่ทุกคน
เปรียบเสมือนญาติพี่น้องกัน รักกัน ช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน ตายแทนกันได้ในสนามรบ ที่ยึดถือว่า เราสู้ไม่ถอย
จนก้าวเดียว หากดูได้ยากในหมู่ชนอื่นๆ ขอให้ทหารไทย
รักกันชนนี้ตลอดไปอย่าได้เสื่อมคลาย อย่าให้ผลประโยชน์
ใดๆ เป็นเครื่องทำลายหมู่เฮา ทั้งนี้ก็เพื่อเกียรติยศและ
ศักดิ์ศรีของทหารที่เขายกย่อง มิใช่เรายกย่องตนเอง
ขอฝากเป็นข้อเตือนใจสำหรับทุกท่านที่เป็นทหารที่จะ
รักษาความดีนั้นเอาไว้ให้ดี อย่าให้เสื่อมสลายลงไปได้